

4 Aw 576422 07 2004

27 juli
Tisja Beav
Verwoesting
van de Tempel

Joodse mijoenen betwist

Joodse organisaties waaronder de Joodse Gemeente Amsterdam en het NIK hebben bij de Amsterdamse rechtbank bezwaar aangetekend tegen de plannen van JMW om via een fusie zeggenschap te krijgen over het kapitaal van zeven juridisch 'dode' weeshuizen en verzorgingsinstellingen.

Volgens critici probeert het JMW via de fusie zijn financiële problemen te verlichten. Wethouder Hannah Belliot wil de subsidie van vier ton aan het JMW intrekken en minister Hans Hoogervorst (VWS) geeft geen 1,8 maar 1,6 in miljoen.

In juridische zin heeft JMW aan de verplichting voldaan de fusievoornemens in een landelijk dagblad kenbaar te maken. Dat is gedaan in Trouw, en niet ook in het NIW dat voor veel joden in Nederland een eerste bron van informatie is m.b.t. nieuws over de joodse gemeenschap. Ook het feit dat het in Amsterdam gevestigde JMW de fusieaanvraag liet doen door een Rotterdamse advocaat wordt met wantrouwen bekeken.

Volgens het JMW gebeurt niets in het geniep. JMW moest in een algemeen dagblad publiceren en Trouw was het goedkoopst. De rechten en plichten van de dode organisaties blijven gehandhaafd.

André Agsteribbe, directiesecretaris van JMW, zegt in Het Parool van 20 juli: Met het NIK is afgesproken dat het geld uiteindelijk altijd naar een joods doel gaat, Zes bestuursleden die het vertrouwen hebben van het NIK beslissen erover. Het is onzin dat wij achter de rug van iedereen omgaan."

JMW beheert de resterende vermogens en gebouwen van Le-Ezrath Ha-Jeled, de Bergstichting, het Nederlandsch-Israëlitisch Jongens Weeshuis, het Nederlandsch-Israëlitisch Meisjes Weeshuis, JoZeBoKo, Megadlé-Jetomin en de Rüdelsheimstichting en incasseerde de rente. Nu de stichtingen geen leden meer hebben en in juridische zin dood zijn kunnen de gelden ofwel gebruikt worden voor verwante doelen als jongerenwerk, ofwel er via een fusie zeggenschap over krijgen.

Het NIK maakt op voorhand bezwaar tegen gebruik van het geld voor activiteiten voor niet-joden of aangetrouwde joden. NIK-Penningmeester Joseph Elburg zegt dat met JMW in maart is afgesproken dat de fondsen 'herkenbaar' blijven en niet in de grote pot zullen verdwijnen.

Op 4 juli 2004 werd de affaire door een direct betrokkene aangekaart in dagblad Trouw. Zie daarvoor:

[Waar is geld joodse oorlogswezen gebleven?](#)

[Claim oorlogswees: er is niets meer te bewijzen](#)

[Voormalige joodse weeshuizen gaan op in JMW](#)

Naar aanleiding van de drie genoemde artikelen ontving joods.nl een ingezonden brief van het Verbond Belangenbehartiging Vervolgingslachtoffers.

Geachte redactie,
Het VBV zet grote vraagtekens bij de houdbaarheid van het standpunt van JMW inzake het vermogensbeheer van de oorlogspleegkinderen. Er zijn namelijk meer wetenschappelijke onderzoeken en rapporten die de beweringen van Hans Vuijsje toch in een ander daglicht stellen.

Vermogensbeheer Oorlogs pleegkinderen WOII

Naar aanleiding van de publicaties in diverse dagbladen, aangaande het vermogensbeheer van de Oorlogspleegkinderen, het volgende:

Er bereiken het Verbond Belangenbehartiging
Vervolgingsslachtoffers bijna dagelijks berichten van mensen met een relaas dat lijkt op dat van Philip Staal.

Als voorzitter van het Verbond Belangenbehartiging
Vervolgingsslachtoffers heb ik de heer Vuijsje daar over
aangesproken. Zijn visie was dat het verhaal van Staal's onderzoek
naar zijn persoonlijke geërfde vermogen naar het land der fabelen
moet worden verwezen.

Inmiddels wordt het duidelijk dat velen menen dat Joods
Maatschappelijk Werk zich daar niet zo eenvoudig vanaf mag maken.
Wij onderschrijven de wens van Arnold Heertje naar een gedegen
onderzoek. Alhoewel dat schijnt te worden bemoeilijkt omdat de
betreffende dossiers er niet meer zijn. Wij weten dat men in de 70-er
jaren grote schoonmaak heeft gehouden en dossiers heeft vernietigd
bij bv. Le Ezrath. De vraag blijft waarom?

Zou Joods Maatschappelijk Werk niet als moreel en financieel
verantwoordelijke zich juist verplicht moeten voelen om deze
problematiek inzichtelijk te maken?

Zou Joods Maatschappelijk Werk, als er toch sterke vermoedens zijn
die wijzen in richting van laakbaar beheer van de vermogens van de
Oorlogs Pleegkinderen, zelf niet de aanzet moeten geven tot het
houden van een onafhankelijk onderzoek naar het reilen en zeilen van
de voorgedijverenigingen en de mysterieuze verdwijningen van de
archieven?

Het wordt duidelijk dat niemand kan leven met de ogenschijnlijk zo
arrogante insteek van Joods Maatschappelijk Werk.

Volgen Hans Vuijsje zouden er onder de joodse oorlogswezen 'helaas'
weinig vermogende kinderen zijn. Het zou in die zaken echt gaan om
een paar honderd gulden. Minimale bedragen dus.

Met zo'n antwoord worden meer vragen op geroepen dan dat er
duidelijkheid wordt verschaft. Weet Vuijsje wellicht meer dan de
betrokkenen?

Vuijsje stelt dat er onder de oorlogskinderen maar weinigen waren
die aanspraak konden maken op een aanzienlijke erfenis en baseert
dat op zijn kennis van de vooroorlogse joodse gemeenschap in
Nederland. Volgens Vuijsje zou het proletariaat en de joodse
gemeenschap niet vermogend zijn geweest.

Ik neem aan dat met de joodse gemeenschap niet de instellingen
worden bedoeld maar de individuen.

Vuijsje moet toch weten dat er naast het onderzoek dat Joods
Maatschappelijk Werk over de demografische gesteldheid van de

joden in Nederland, ook nog andere gezaghebbende en wetenschappelijke onderzoeken zijn verricht. Het rapport Volcker is er zo een. Daar staan over de situatie van de joden in Nederland in de jaren 1933-1940 gegevens die ernstige vraagtekens zetten bij de stellingname van Joods Maatschappelijk Werk. Een klein voorbeeld:

- Gemiddeld belastbaar inkomen was onder joden in 1938-'39 f 2570,-.
- Onder de totale bevolking was dit f 2144,- (daar zit zelfs het joodse deel van bevolking bij).
- Het aandeel van de belastingbetalenden was onder joden 25.6%. Het aandeel van de totale bevolking was 15.5% (ook daar zit nog het joodse bestanddeel in).
- Het bevolkingsaandeel van de joden was 1,5%, maar het belastbaar inkomen was 3.2%.

Tevens wordt er in dat rapport gesproken over het feit dat weliswaar het proletariaat met name in Amsterdam zeer groot was, maar dat de joodse middenstand en bovenklasse dat in financieel opzicht grotendeels compenseerden. Het voert te ver om in deze brief verder de details uitvoerig te behandelen, maar bovengenoemd rapport bevatten voldoende duidelijke aanwijzingen de opvattingen van Joods Maatschappelijk Werk in deze zaak bij te stellen.

Neem de moeite om de geboorteadvertenties te lezen in het Joodsche Weekblad. Men kan dan niet tot een andere conclusie komen dat de meeste kinderen uit dat proletariaat van wie de naam in de geboorteadvertenties zijn vermeld in 1945 niet meer in leven waren. Die ouders die de moed hadden onafhankelijk en tegen de adviezen van de Joodsche Raad in, hun kinderen separaat te laten onderduiken waren juist diegene die niet specifiek tot dat proletariaat behoorden. Lees de demografische analyse onder voorzitterschap van A. Vedder uit 1961.

In verhouding hebben juist veel kinderen uit de laatste categorie de catastrofe overleefd. Voor een deel daarvan gold echter dat wel de ouders waren vermoord. Over deze mensen spreken we nu. Als er aangetoond kan worden dat vrijwel alle oorlogspleegkinderen nazaten zijn van het door jou genoemde joods proletariaat moet dat op zijn minst met onafhankelijke wetenschappelijke verantwoorde argumenten zijn.

Aan de hand van de gegevens die wij hebben, kunnen wij helaas de opvatting van Joods Maatschappelijk Werk absoluut niet delen.

Uit bovenstaand wordt duidelijk dat er bij ons vragen zijn over de houdbaarheid van het standpunt van Joods Maatschappelijk Werk. Ook wij doen dus een dringend beroep op Joods Maatschappelijk Werk om in deze zaak zo spoedig mogelijk helderheid te verschaffen.

Over de gelden uit de weeshuizen het volgende: Deze gelden horen zeker niet bij de kerkgenootschappen thuis. Die ontvangen reeds uit de Marorpot 65% van de 20% die voor de Infrastructuur is bedoeld. Hoe veel geld kunnen de kerkgenootschappen redelijkerwijs besteden voor zo'n kleine groep mensen? Wij zijn van mening dat de gelden uit de fusie met de weeshuizen ten goede moeten komen aan de

doelgroep waar die weeshuizen voor bestemd waren. Daarover wil het Verbond Belangenbehartiging Vervolgingsslachtoffers graag van gedachten wisselen. Maar het moge duidelijk zijn in welke richting onze gedachten gaan.

22/07/2004 18:14